

[Hauch.]

knytter sig til Landbruget, og de Indtægtsmuligheder, Landbruget har. Det stiller sig saaledes, at Forrentningsprocenten i det sidste Aar, naar vi tager Gennemsnittet af Driftsregnskaberne for de Landbrug, som er inde under „Det landøkonomiske Driftsbureau“, er sunket ned til under 1. Det kommer naturligvis til at føles grumme stærkt, og ikke mindst i Landbrug, som har en betydelig Gældsbyrde. Men naar man ofte vil give det Udseende af, at det, der i Øjeblikket trykker Landbruget saa voldsomt, er den store Gæld, det har at slæbe med, saa ønsker jeg at sige, at Gælden naturligvis nok kan tynge, men man maa ikke glemme, at den forøgede Gæld, Landbruget har faaet siden Verdenskrigens Udbrud og i Efterkrigstiden, naturligvis i alt væsentligt — som den ogsaa har været det i tidligere Tid — er knyttet til Udvidelser og Forbedringer indenfor Landbruget. Det er ikke Kapitaler, som er forsvundet, men det er Kapitaler, som er anlagt paa en Udvidelse og Uddybning af de Indtægtsmuligheder, Landbruget har.

Jeg ønsker at sige dette, fordi det somme Tider ses fremstillet saaledes, at det, der er i Vejen i dette Øjeblik, er egentlig den tunge Gæld, og naar den var nedskrevet, var alting godt. Det er ikke rigtigt. Vanskelighederne skyldes i første Række det ugunstige Forhold mellem Driftsindtægter og Driftsudgifter, som Landbrugserhvervet for Tiden slæber med. Det samme gør naturligvis andre Erhverv, men indenfor Landbrugserhvervet føles det særlig tungt paa Baggrund af de oppustede Tilstande fra en tidligere Periode, da Pengenes Værdi ikke var som nu, og fra den Periode maa Landbruget ogsaa bære meget væsentlige Udgifter, som er fremkommet i Form af Skatter.

Naar vi nu staar overfor Spørgsmaalet om, hvad der kan gøres imod Landbrugskrisen, ønsker jeg her at sige, at Afhjælpingen af denne Krise naturligvis maa komme fra Landbrugserhvervet selv. Lovgivningsmagten kan ikke ved sine Foranstaltninger afhjælpe Krisen. Lovgivningsmagten kan ogsaa kun i ringe Grad lette Krisen. Men naturligvis indrømmer jeg, at paa de Omraader, hvor det er muligt, maa man ikke forsømme at yde denne Hjælp. Staten vil jo ikke være i Stand til at bære de Byrder, der her bliver Tale om, naar Forrentningsprocenten paa nærværende Tidspunkt ligger saa lavt, som den gør. I øvrigt tør jeg sige, at indenfor Landbruget er den Opfattelse almindelig udbredt, at

den Kilde, hvoraf et levedygtigt Erhverv i vort Land skal øse sin Kraft, maa være Selvhjulpethedens Kilde. Man kan ikke komme ind paa en økonomisk Politik her i Landet, hvor Staten som saadan skal bære Byrderne i de økonomisk tunge Tider. Staten kan maaske lette Trykket af Byrderne ved forskellige Foranstaltninger, men den kan ikke bære Byrderne, for Staten kan nu en Gang ikke bære alles Byrder. Dersom Staten skulde have en Pligt under disse vanskelige Forhold, maatte den selvfølgelig i første Række gælde Lettelsen af de Udgifter, Staten selv har paalagt Erhvervene, dels direkte, dels indirekte. Dette maa være Statens første Pligt, og naar man virkelig vil se til Bunds i Spørgsmaalet, maa man ogsaa indrømme, at der paa dette Omraade kan gøres og i det sidste Aars Tid allerede er gjort meget væsentlige Fremskridt. Der er dog eet Omraade, hvor Staten kan yde sin Medvirken, og det er til Fremskaffelse af Kapital til den billigste mulige Rente. Staten er, med den Sikkerhed den kan stille, i Stand til at skaffe Kapital billigere, end private kan det, og det maa derfor ogsaa være det Omraade, man først og fremmest retter sin Opmærksomhed paa, naar Talen er om Statshjælp i den nuværende for Landbrugserhvervet saa vanskelige økonomiske Situation. Det er da ogsaa det, de to Lovforslag, vi har til Behandling i Dag, har til egentligt Formaal, og mere vil og kan Staten efter min Opfattelse ikke strække sig.

Med Hensyn til selve Lovforslagene skal jeg fatte mig i meget stor Korthed under Hensyn til den grundige Gennemgang, den højtærede Landbrugsminister for et Øjeblik siden gjorde dem til Genstand for.

Det Lovforslag, der findes opført først paa vor Dagsorden i Dag, er Forslag til Lov om Udlaan af Statsmidler til Ejere og Brugere af Landbrugsejendomme til Opnaelse af Akkord. Vi har jo her i Landet en Lov om Tvangsakkord af 14. April 1905, og vi fik i Fjor en Lov, som lagde Forholdene særlig til Rette for Landbrugs Vedkommende i Henseende til Udnyttelse af denne Akkordlovgivning. Men det, som det kneb med i mange Tilfælde, var at skaffe de Midler, der skulde til for at faa Akkorden i Stand og for at skaffe de Beløb til Veje, som en saadan akkordsøgende, der havde opnaaet, hvad han ønskede, maatte være i Besiddelse af for at kunne fortsætte med Driften. Derfor hilser vi med Glæde dette Lovforslag, og jeg glæder mig over, at den højtærede Landbrugsminister udtalte for begge Forslagenes Ved-